

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 343

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: Όπως πίνακας αποδεκτών

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 6484/12.5.2021 Ερώτηση με θέμα:
«Μετατροπή της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη σε μουσουλμανικό τέμενος κατά παράβαση των διατάξεων της Σύμβασης Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO (1972)»

Σε απάντηση της με αριθμ. Πρωτοκόλλου 6484/12.5.2021 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Αθανασίας (Σίας) Αναγνωστοπούλου, Ελευθέριου Αβραμάκη, Ειρήνης - Ελένης Αγαθοπούλου, Ιωάννη Αμανατίδη, Σταύρου Αραχωβίτη, Θεοδώρας (Δώρας) Αυγέρη, Χρήστου - Αλέξανδρου Αυλωνίτη, Άννας Βαγενά - Κηληθόνη, Σωκράτη Βαρδάκη, Βασιλείου Βασιλικού, Καλλιόπης Βέττα, Αναστασίας (Νατάτας) Γκαρά, Ιωάννη Γκιόλα, Θεόδωρου Δρίτσα, Κωνσταντίνου Ζουράρη, Διονύσιου Καλαματιανού, Ευφροσύνης (Φρόσως) Καρασαρλίδου, Νίνας Κασιμάτη, Γεώργιου Κατρούγκαλου, Μάριου Κάτση, Χαρούλας (Χαράς) Καφαντάρη, Παναγιώτη Κουρουμπλή, Κωνσταντίνου Μάρκου, Αλέξανδρου Μεικόπουλου, Ιωάννη Μουζάλα, Κωνσταντίνου Μπάρκα, Αικατερίνης (Κατερίνας) Νοτοπούλου, Θεόφιλου Ξανθόπουλου, Αθανάσιου (Σάκη) Παπαδόπουλου, Γεώργιου Παπαηλιού, Αικατερίνης Παπανάτσιου, Νικόλαου Παππά, Θεοπίστης (Πέπης) Πέρκα, Παναγιούς (Γιώτας) Πούλου, Ιωάννη Ραγκούση, Νεκτάριου Σαντορινιού, Ιωάννη Σαρακιώτη, Παναγιώτη (Πάνου) Σκουρλέτη, Παναγιώτη (Πάνου) Σκουρολιάκου, Ελισσάβητ (Μπέττυς) Σκούφα, Χρήστου Σπίρτζη, Ολυμπίας Τελιγιαρίδου, Αλέξανδρου (Αλέκου) Τριανταφυλλίδη, Γεώργιου Τσίπρα, Σωκράτη Φάμελλου, Θεανώς Φωτίου, Δημήτριου (Τάκη) Χαρίτου, Ραλλίας Χρηστίδου και Γεώργιου Ψυχογιού, σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες και σε ό,τι αφορά το ΥΠΠΟΑ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η προαναγγελία της μετατροπής σε τέμενος της Αγίας Σοφίας από τον ίδιο τον Πρόεδρο της Τουρκίας είχε κινητοποιήσει τα υπουργεία Εξωτερικών και Πολιτισμού, τα οποία προέβησαν σε μια σειρά ενεργειών και διαβημάτων προς την UNESCO και, γενικότερα, προς τη διεθνή κοινότητα. Η ίδια προσωπικά, σε συνέχεια των ενεργειών του Υπουργείου Εξωτερικών, απέστειλα στις 30-6-2020 επιστολή προς την Γενική Διευθύντρια της UNESCO, κα Audrey Azoulay για το θέμα. Η κα Azoulay, στην απαντητική επιστολή, της ανέφερε ότι η UNESCO παρακολουθεί το θέμα και ότι επισημάνθηκε στην Τουρκία ότι οποιαδήποτε αλλαγή στην χρήση του μνημείου προϋποθέτει την προηγούμενη γραπτή ενημέρωση της Διακυβερνητικής Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Αποτέλεσμα των έγκαιρων αυτών ενεργειών της Ελλάδας για την ευαισθητοποίηση της διεθνούς κοινότητας και ειδικότερα των οργάνων της UNESCO και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήταν ότι ήδη την ίδια ημέρα που εκδόθηκε το Διάταγμα του Προέδρου Ερντογάν για την μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε μουσουλμανικό τέμενος, στις 10 Ιουλίου 2020, η Γενική Διευθύντρια της UNESCO αντέδρασε εκδίδοντας αυστηρή Ανακοίνωση Τύπου, υπογραμμίζοντας το γεγονός ότι δεν είχε προηγηθεί διαβούλευση με τον Οργανισμό, όπως είχε επανειλημμένως ζητηθεί. Αντίδραση υπήρξε και από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στις 13.7.2020, όταν ο ΥΕ/Αντιπρόεδρος της Επιτροπής του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ κατηγόρησε την τουρκική ενέργεια κατά την διάρκεια συνέντευξης τύπου που παραχώρησε μετά το πέρας του Συμβουλίου.

Στη συνέχεια ακολούθησε στις 22.7.2020 ευρεία σύσκεψη, υπό την Προεδρία του Υπουργού Εξωτερικών, Νίκου Δένδια, και με συμμετοχή δική μου, υπηρεσιακών παραγόντων των δύο Υπουργείων, καθώς και της επικεφαλής της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Ελλάδας στην UNESCO, πρέσβευς Μαρίας Διαμαντοπούλου, στην οποία αποφασίστηκε η δημιουργία διϋπουργικής άτυπης ομάδας εργασίας που εισηγήθηκε σειρά ενεργειών προς ανάδειξη του ζητήματος, με απώτερο χρονικό σημείο δράσεων την ημερομηνία σύγκλησης της αρμόδιας Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO. Η Επιτροπή Παγκόσμιας Κληρονομιάς θα συγκληθεί διαδικτυακά την περίοδο 16-31 Ιουλίου 2021.

Προκειμένου να διατηρηθεί ενεργό το ενδιαφέρον της παγκόσμιας κοινότητας, έως την σύγκληση της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς, οι Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ παρείχαν κάθε υποστηρικτικό στοιχείο προς το ΥΠΕΞ και την Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στην UNESCO. Ενδεικτικά συντάξαν κείμενα για την επιστημονική τεκμηρίωση τόσο για την Αγία Σοφία, όσο και για την Μονή της Χώρας, για τις επιπτώσεις στην οικουμενική αξία των μνημείων από την αλλαγή χρήσης, για τη σημασία του ψηφιδωτού και τοιχογραφικού διακόσμου ως αναπόσπαστα τμήματα των μνημείων, για τη βεβήλωση των μνημείων, όταν αποκρύβονται συστατικά τους στοιχεία με αμφιβόλου αισθητικής «κουρτίνες», καθώς και συγκριτικά παραδείγματα άλλων μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς. Φρόντισαν επίσης για τη συλλογή και αξιοποίηση όλων των ψηφισμάτων και ανακοινώσεων διεθνών επιστημονικών οργανώσεων.

Με την παραίνεση της ελληνικής πλευράς, η Γενική Διευθύντρια της UNESCO έστειλε στην Κωνσταντινούπολη δύο φορές τον Ειδικό Απεσταλμένο της UNESCO, κ. Mounir Bouchenaki, προκειμένου να εξετάσει επί τόπου τις συνέπειες των τουρκικών αποφάσεων, λόγω αλλαγής χρήσης της Αγίας Σοφίας και της Μονής της Χώρας και αναμένεται η σχετική έκθεση.

Κατόπιν των επίμονων προσπαθειών της ελληνικής πλευράς, το θέμα αλλαγής χρήσης των μνημείων έχει συμπεριληφθεί στην διευρυμένη 44η Σύνοδο της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς στο σημείο 7B της ημερήσιας διάταξης (State of Conservation of World Heritage properties inscribed on the World Heritage List). Η Επιτροπή Παγκόσμιας Κληρονομιάς αποτελείται από 21 εκλεγμένα κράτη μέλη, τα οποία δια των αντιπροσώπων τους έχουν το δικαίωμα συμμετοχής στις συζητήσεις της Συνόδου. Τα υπόλοιπα κράτη μέλη της Σύμβασης, μεταξύ των οποίων και η χώρα μας, παρακολουθούν απλώς τις εργασίες της Συνόδου και έχουν εξαιρετικά περιορισμένο δικαίωμα και χρόνο παρεμβάσεων. Εν όψει της αναμενόμενης συζήτησης του θέματος συνεχίζονται οι άοκνες προσπάθειες ανάδειξης του ζητήματος με την ίδια ένταση και νέο γύρο διαβημάτων προς τους εκπροσώπους των 21 κρατών μελών της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Συγχρόνως, συνεχίζεται η προσπάθεια ευαισθητοποίησης της διεθνούς κοινότητας στην ανάγκη να προστατευθούν τα εμβληματικά μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς από πολιτικούς καιροσκοτισμούς, τονίζοντας ότι είναι επείγουσα και αναγκαία η επιστροφή στο προηγούμενο καθεστώς των μνημείων, καθώς εκφράζει την μοναδική οικουμενική αξία τους ως σύμβολα διαθρησκευτικής και ειρηνικής συνύπαρξης λαών, μακριά από πρακτικές που θυμίζουν άλλες εποχές μισαλλοδοξίας και οπισθοδρόμησης.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Πίνακας αποδεκτών:

1. Βουλευτή κα Αθανασία (Σία) Αναγνωστοπούλου
2. Βουλευτή κ. Ελευθέριο Αβραμάκη
3. Βουλευτή κα Ειρήνη - Ελένη Αγαθοπούλου
4. Βουλευτή κ. Ιωάννη Αμανατίδη
5. Βουλευτή κ. Σταύρο Αραχωβίτη
6. Βουλευτή κα Θεοδώρα (Δώρα) Αυγέρη
7. Βουλευτή κ Χρήστο - Αλέξανδρο Αυλωνίτη
8. Βουλευτή κα Άννα Βαγενά - Κηληδόνη
9. Βουλευτή κ. Σωκράτη Βαρδάκη
10. Βουλευτή κ. Βασίλειο Βασιλικό
11. Βουλευτή κα Καλλιόπη Βέττα
12. Βουλευτή κα Αναστασία (Νατάτα) Γκαρά
13. Βουλευτή κ. Ιωάννη Γκιόλα
14. Βουλευτή κ. Θεόδωρο Δρίτσα
15. Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Ζουράρη

16. Βουλευτή κ. Διονύσιο Καλαματιανό
17. Βουλευτή κα Ευφροσύνη (Φρόσω) Καρασαρλίδου
18. Βουλευτή κα Νίνα Κασιμάτη
19. Βουλευτή κ. Γεώργιο Κατρούγκαλο
20. Βουλευτή κ. Μάριο Κάτση
21. Βουλευτή κα Χαρούλα (Χαρά) Καφαντάρη
22. Βουλευτή κ. Παναγιώτη Κουρουμπλή
23. Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Μάρκου
24. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο Μεικόπουλο
25. Βουλευτή κ. Ιωάννη Μουζάλα
26. Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Μπάρκα
27. Βουλευτή κα Αικατερίνη (Κατερίνα) Νοτοπούλου
28. Βουλευτή κ. Θεόφιλο Ξανθόπουλο
29. Βουλευτή κ. Αθανάσιο (Σάκη) Παπαδόπουλο
30. Βουλευτή κ. Γεώργιο Παπαηλιού
31. Βουλευτή κα Αικατερίνη Παπανάτσιου
32. Βουλευτή κ. Νικόλαο Παππά
33. Βουλευτή κα Θεοπίστη (Πέπη) Πέρκα
34. Βουλευτή κα Παναγιού (Γιώτα) Πούλου
35. Βουλευτή κ. Ιωάννη Ραγκούση
36. Βουλευτή κ. Νεκτάριο Σαντορινιό
37. Βουλευτή κ. Ιωάννη Σαρακιώτη
38. Βουλευτή κ. Παναγιώτη (Πάνο) Σκουρλέτη
39. Βουλευτή κ. Παναγιώτη (Πάνο) Σκουρολιάκο
40. Βουλευτή κα Ελισσάβετ (Μπέττυ) Σκούφα
41. Βουλευτή κ. Χρήστο Σπίρτζη
42. Βουλευτή κα Ολυμπία Τελιγιαρίδου
43. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο (Αλέκο) Τριανταφυλλίδη
44. Βουλευτή κ. Γεώργιο Τσίπρα
45. Βουλευτή κ. Σωκράτη Φάμελλο
46. Βουλευτή κα Θεανώ Φωτίου
47. Βουλευτή κ. Δημήτριο (Τάκη) Χαρίτου
48. Βουλευτή κα Ραλλία Χρηστίδου
49. Βουλευτή κ. Γεώργιο Ψυχογιό
50. Υπουργείο Εξωτερικών

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΔΒΜΑ
4. Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων
5. ΔΔΕΑΜ